

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 1034/1 од 21. 05. 2025. године, а у складу са чланом 75 Закона о високом образовању Републике Србије, чланом 11 Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 237/22, 240/22 и 242/22) и чланом 117 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за избор **ванредног професора за ужу научну област Романистика, предмет Француски језик** (објављен у листу „Послови“ бр. 1147 од 4. 06. 2025. Пошто смо прегледали конкурсни материјал, подносимо вам следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс пријавила се једна кандидаткиња: др Татјана Самарџија, ванредни професор за ужу научну област Романистика, предмет Француски језик, на Катедри за романистику Филолошког факултета Универзитета у Београду. Кандидаткиња је приложила биографију, библиографију, радове и осталу конкурсном прописану документацију.

БИОГРАФИЈА ДР ТАТЈАНЕ САМАРЏИЈЕ

Др Татјана Самарџија рођена је 1971. године у Книну, Република Хрватска, где је завршила основну школу и класичну гимназију. На Филозофском факултету у Задру завршила је прве две године упоредних студија француског језика и књижевности и енглеског језика и књижевности. „Свеучилишну награду“ као најбољи студент Филозофског факултета у Задру добила је 1991. године.

Студије је наставила на Филолошком факултету у Београду на групи за Француски језик и књижевност где је дипломирала октобра 1993. са просечном оценом 9,92. Награду за најбољег студента Филолошког факултета (1991/1992) добила је 1993. године.

Магистрирала је 1999. године са тезом *Категорија времена у релативним реченицама француског језика* на Филолошком факултету у Београду.

Стипендију од месец и по дана искористила је 2001. године за почетак рада на докторској тези на Универзитету Нова Сорбона у Паризу. Докторску тезу под називом *Propositions relatives narratives en français (Наративне релативне реченице у француском језику)* одбранила је 25. јануара 2008. на Универзитету Париз 3 – Нова Сорбона (Université Paris III – Sorbonne Nouvelle). Докторска дисертација нострификована је 29. јуна 2008, на Универзитету у Београду.

На Филолошком факултету у Београду ради од маја 1994, најпре као асистент-приправник за Француски језик на Групи за француски језик и књижевност Филолошког факултета у Београду. У овом звању држала је вежбе из фонетике, лексикологије, синтаксе

француских глаголских времена, синтаксе реченице, вежбе из ортографије, као и вежбе из Француског као изборног предмета.

У звање асистента за предмет Француски језик изабрана је 2001. и реизабрана на исто радно место 2007. У овом периоду била је секретар Лингвистичке секције Филолошког факултета.

Од 2002. до јуна 2006. била је лектор за српски језик на Универзитету Париз 4 – Сорбона, на Одсеку за словенске језике и књижевности и, у исто време, похађала је докторске студије на Универзитету Париз 3.

У звање доцента др Татјана Самарџија изабрана је 6. 05. 2009. године, реизабрана 22. 04. 2014. и 19. 03. 2019. године. У звање ванредног професора изабрана је 22. 12. 2020. године. Од избора у звање доцента предаје Синтаксу и семантику француских глаголских времена и Синтаксу и семантику француске реченице. Од 2009. године учествује, у својству координатора за наставу, у организацији и извођењу првог међународног мастера на Филолошком факултету – „Језици, пословање и међународна трговина“, у сарадњи са Универзитетом у Орлеану. У оквиру овог мастера, предавала је Пословни француски језик, а била је и ментор за израду професионалног пројекта и одбрану стручне праксе.

Настава из области пословног француског језика у склопу поменутог међународног мастер програма подстакла је др Татјану Самарџију на изучавање језичких специфичности пословног и научног дискурса, што се огледа не само у неколиким научним радовима из те области, него и у њеном раду на докторским студијама, где од 2016. год. предаје Француски као језик струке, чиме је овај предмет, раније изучаван само у оквиру наставе француског као страног језика на факултетима попут Економског, Правног или Филозофског, она увела на Филолошки факултет.

О занимању др Татјане Самарџије за лингвистику текста говори то што је она на Катедри за романистику осмислила – а од 2015. године и предаје на мастер студијама – „Лингвистичке теорије текста“, област из које је била и ментор при изради бројних мастер радова.

У периоду 2020–2022, учествовала је на међународном научном пројекту *Pragmatique énonciative et analyse du discours à l'épreuve de l'application* под руководством доц. др Барбара Водановић (Одјел за француске и франкофонске студије Свеучилишта у Задру), а од 2020. год. до данас учествује на домаћем пројекту, *Романистика и словенски језици, књижевности и културе у контакту и дисконтакту* (бр. 18/1-17-8-01), под руководством проф. др Ивана Јовановића са Филозофског факултета у Нишу.

У склопу програма размене студената и наставника (Erasmus +) између Универзитета у Београду и Тулузу („Универзитет Тулуз 2 – Жан Жорес“), одржала је од 21. марта до 3. априла 2016. више предавања за студенте 3, 4. и 5. године студија, и присуствовала стручним састанцима колега са Катедре за лингвистику Универзитета „Жан Жорес“.

Одржала је предавање по позиву „Progression textuelle linéaire: le cas des relatives narratives“ и радионицу "Le gérondif français comme outil de cohésion textuelle“ на Одјелу за француске и франкофонске студије Филозофског факултета Свеучилишта у Задру, 8. маја 2019. године, а у оквиру програма посвећеног Месецу франкофоније у организацији Филозофског факултета у Новом Саду, 10. марта 2022, путем платформе Зум, предавање „La perspective fonctionnelle de la phrase : principes de base et pertinence“ („Функционална реченична перспектива: основна начела и примењивост“).

Као члан научног одбора, др Татјана Самарџија учествовала је у организацији неколико међународних научних скупова: „Les séquences figées : des propriétés linguistiques à l’enseignement en FLE“, научни скуп одржан 13. и 14. октобра 2016. године на Универзитету Западне Бретање (Université de Bretagne Occidentale) у Бресту; „Études françaises aujourd’hui“ научни скуп одржан 7. и 8. новембра 2014. на Филолошком факултету у Београду (члан научног и организационог одбора), као и „Etudes françaises aujourd’hui“, научни скуп одржан 9. и 10. новембра 2018. на Филолошком факултету у Београду (члан научног и организационог одбора скупа). Била је председник организационог одбора и члан научног одбора међународног научног скупа *Etudes françaises aujourd’hui* одржаног 4. и 5. новембра 2022. на Филолошком факултету у Београду, као и члан организационог одбора међународног научног скупа *Лексикографски сусрети 1* одржаног од 27. до 29. маја 2024. на Филолошком факултету у Београду. Била је главна уредница зборника са међународног научног скупа *Les études françaises aujourd’hui* (2022), објављеног 2024. године.

Била је рецензент бројних радова за домаће лингвистичке часописе националног и међународног значаја (укупно 16, а од избора у звање ванредног професора – 6 радова), за зборнике са националних и међународних научних скупова (укупно 16, а од избора у звање ванредног професора – 7 радова). Од избора у звање ванредног професора била је стручни сарадник при изради уџбеника Татјане Шотре-Катунарић, *Apprendre le serbe. Niveau débutants. Niveau atteint A2. Здраво*, Paris: Assimil, 2021, а урадила је и рецензију за књигу Љубице Влаховић, *Structures corrélatives dans les phrases comparatives du français et du serbe* (Корелативне структуре у француским и српским компаративним реченицама, 2023.).

Од 2017. године члан је жирија за доделу награде „Златна франкороманистика“, Фондације Маргерите Арнаутовић.

Била је и члан или председник више комисија за изборе у наставничка и сарадничка звања како на Филолошком факултету у Београду, тако и на другим факултетима у земљи и иностранству. Од избора у звање ванредног професора била је члан 13 таквих комисија.

УЧЕШЋЕ У КОМИСИЈАМА ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКИХ ДИСЕРТАЦИЈА

Др Татјана Самарџија била је члан четири комисије за оцену и одбрану докторских дисертација:

1. Докторска дисертација Милице Мирић *Однос језика струке према општем језику на примеру француског језика у области здравства*. Одбрањена 9. 12. 2014. на Филолошком факултету у Београду, ментор: др Михаило Поповић.
2. Докторска дисертација Наташе Поповић *Изражавање каузалности у француском и српском језику*. Одбрањена 29. јуна 2016. на Филозофском факултету у Новом Саду, ментор: др Снежана Гудурић.

3. Докторска дисертација Војке Миловановић *Важност примене реторике у методици наставе француског језика*. Дисертација одбрањена 27. 09. 2018. на Филолошком факултету у Београду, ментор: др Ана Елаковић.
4. Дивна Петковић, *L'alternance modale (indicatif/subjonctif) dans les subordonnées complétives en français*, Дисертација одбрањена 17. 09. 2020. на Филолошком факултету у Београду, ментор: др Веран Станојевић.

УЧЕШЋЕ У КОМИСИЈАМА ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ МАГИСТАРСКИХ РАДОВА

1. Јелена Вишацки, *Поређење француских и српских идиоматских израза у језику економије и права*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2011).

УЧЕШЋЕ У КОМИСИЈАМА ЗА ОДОБРЕЊЕ ТЕМЕ ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКИХ ДИСЕРТАЦИЈА

Др Татјана Самарџија била је члан четири комисије за одобрење теме за израду докторских дисертација:

1. Данијел Живковић, *Analyse du discours économique et commercial et son application à la didactique de la langue française dans le contexte socio-économique de la Serbie*, Филолошки факултет у Београду (тема одобрена 2014. год., одбрана 2016. год.).
2. Rwaïda Algadaïri, *Настава либијске културе на часовима француског као страног језика (FLE) код либијских ученика (Enseignement de la culture française dans les cours de FLE chez les apprenants lybiens)*, Филолошки факултет у Београду (комисија образована 2016. год.).
3. Војка Миловановић, *Важност примене реторике у методици наставе француског језика*, Филолошки факултет у Београду (одбрана 2018. год.).
4. Дивна Петковић, *L'alternance modale (indicatif/subjonctif) dans les subordonnées complétives en français*, Филолошки факултет у Београду (одобрење 2017, одбрана 2020).

МЕНТОРСТВО ПРИ ИЗРАДИ ДОКТОРСКИХ ДИСЕРТАЦИЈА

1. Анђела Васиљевић, Дискурсни маркери са предлошким компонентама *de* и *en* у француском језику и њихови српски еквиваленти: дијахронијски и синхронијски аспекти, Филолошки факултет у Београду (тема одобрена 22. 12. 2020. год.).
2. Александра Недељковић, Тематска прогресија у романима Амели Нотомб и њиховим преводима на српски језик (тема одобрена 20. 12. 2021. год.)

МЕНТОРСТВО И УЧЕШЋЕ У КОМИСИЈАМА ЗА ОДБРАНУ
ЗАВРШНОГ (МАСТЕР) РАДА

1. Александра Станојевић, *Les critères de l'identification et les principes de la classification des propositions complètes*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2010).
2. Данијел Живковић, *Узрочне и последичне реченице*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2010).
3. Мирјана Виденовић-Ивановић, *Алтернација простих и сложених времена у временским реченицама за антериорност уведеним везницима quand, lorsque, dès que и aussitôt que*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2011).
4. Слађана Јовичић, *Герундив и партицип презент*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2012).
5. Александра Станојевић, *Наредба, захтев и молба као говорни чинови у француском језику : сличности и разлике*, Филолошки факултет Универзитета у Београду.
6. Ивана Шугић, *Однос форме, значења и контекста: говорни чинови изражени упитним модалитетом у драми Les mains sales (Прљаве руке) Жан-Пола Сартра*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2013).
7. Душица Перовић, *Перифрастични и прономинални пасив у француском језику*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2013).
8. Јелена Савић, *Les propositions relatives dans la langue française : la classification des propositions relatives dans le roman Le Mystère Frontenac de François Mauriac*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2013).
9. Драгана Рајовић, *Француски партицип презент у алтернацији са герундивом*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2013).
10. Ива Бараћ, *L'infinitif composé*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2014).
11. Весна Радовановић, *Наредба и забрана у неким драмама Виктора Игоа*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2014).
12. Милица Јемуовић, *Le participe présent dans le roman Notre-Dame de Paris de Victor Hugo*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2015).
13. Ана Јањушевић, *Француски девербални придев у романима Жила Верна Face au drapeau и Le tour du monde en 80 jours*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2015).
14. Јованка Добрица, *Les configurations de gérondif dans la langue française*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2015).
15. Селена Симчевић, *Le ne explétif*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2015).
16. Александра Грковић, *Déclarativni govorni činovi u francuskom jeziku*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2016).
17. Амела Селимоска, *Eksklamativni modalitet u tri drame XX veka*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2016).
18. Јована Маринковић, *Exclamation en français*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2016).
19. Јелена В. Стевановић, *La substantivation de l'infinitif en français*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2016).
20. Тања Куга, *Les propriétés morphosyntaxiques du français des affaires*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2016).
21. Јелена З.

Стевановић, *L'accord du participe passé*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2016).

22. Катарина Вучковић, *La théorie de politesse dans les actes de discours directifs*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2016).

23. Јасмина Бојић, *La fréquence du ne explétif après les conjonctions avant que, à moins que et sans que*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2016).

24. Зорана Станковић, *La description dans Le Rouge et le Noir*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2017).

25. Јелена Дамјановић, *Govorni činovi u deklarativnom modalitetu*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2017).

26. Ружица Ђоровић, *La modalité interrogative et les actes de langage dans les oeuvres Dom Juan, George Dandin, Les Fourberies de Scapin et Le Malade imaginaire*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2017).

27. Бојана Добрић, *Les infinitifs indépendants*. Филолошки факултет Универзитета у Београду (2017)

28. Анђела Гајић, *Les fonctions de l'infinitif dans la langue française*; Филолошки факултет Универзитета у Београду (2017)

29. Анђела Васиљевић, *Les connecteurs transphrastiques*, Филолошки факултет у Београду (2017)

30. Нина Павловић, *Le gérondif de concomitance dans quatre nouvelles de Balzac*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2018).

31. Милена Вујчић, *Relatives adjointes et leur rôle textuel dans le roman Eugénie Grandet*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2019).

32. Јелена Степановић, *Le ne explétif après les verbes de crainte (craindre, avoir peur, redouter, appréhender)*, Филолошки факултет у Београду (2020).

33. Јелена Ракић, *Le ne explétif dans les subordonnées complétives dépendant des verbes et locutions conjonctives d'appréhension* (Експлетивно не у зависним комплетивним реченицама уведеним глаголима страха и семантички сродним везничким изразима), Филолошки факултет у Београду (2020).

34. Милана Кнежевић, *Description et isotopie dans L'Assomoir d'Émile Zola* (Дескрипција и изотопија у Трвачници Емила Зола), Филолошки факултет у Београду (2024).

35. Теодора Савић, *Temporalni veznici za posteriornost u francuskom jeziku (Les conjonctions temporelles de postériorité en français)*, Филолошки факултет у Београду (2024).

36. Александра Становић, *Полисемија и хомонимија у француском језику*, Филолошки факултет у Београду (2024).

37. Тања Петровић, *OR et ses équivalents serbes (Текстуални маркер OR и његови еквиваленти у српском језику)*, Филолошки факултет у Београду (2025).

Била је члан комисије за одбрану следећих завршних радова на мастер-студијама:

1. Босиљка Томић, *Поређење пословица у француском и српском језику (лексичко-семантичка анализа)*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2010).

2. Дарко Прашчевић, *Фонетска адаптација италијанских речи у француском језику*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2010).

3. Јелена Мијатовић, *Родбински термини у француском и српском језику – контрастивна анализа*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2011).

4. Татјана Шкреблин, *О изражавању аспекта у српском и у француском језику*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2011).
5. Нина Вучковић, *Синтаксичка структура новинских наслова*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2012).
6. Жељка Јанковић, *L'imparfait narratif français, ses valeurs stylistiques et sa traduction en serbe*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2012).
7. Ђурђица Вранић, *Контрастивна анализа употребе времена у збирци Лаута и ожиљци Данила Киша*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2013).
8. Милица Станојевић, *Анализа речи соеур и њена употреба у изразима*, ментор Михаило Поповић. (2016)
9. Кристина Стојановић, *Мотивација у учењу и настави страног језика*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2016).
10. Ивана Драгићевић, *Глуп и луд у српској и француској фразеологији*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2017).
11. Јелена Ђуровић, *Кухиња, лингвистичке размене између енглеског и француског почев од Норманског освајања до данас*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2017).
12. Тамара Перић, *Граматика у уџбеницима виших разреда основне школе и у наставној пракси*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2017).
13. Милена Пешаковић, *Компаративна анализа фразеологизама са речју глава/tête у српском и француском језику*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2017).
14. Стефан Стојановић, *Synonymie des mots retourner, rentrer et revenir* (Синонимија глагола *retourner, rentrer* и *revenir*), Филолошки факултет Универзитета у Београду (2017).
15. Андреа Ђурдић, *Граматички метајезик у уџбеницима француског као страног језика на нивоу А1*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2018).
16. Тамара Калић, *Француски језик струке у угоститељско-туристичким школама*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2018).
17. Маријана Каличанин, *Плусквамперфекат у српском и француском језику*, Филолошки факултет Универзитета у Београду (2019).
18. Јелена Лукић, *Идиоматски изрази у француском језику и њихови еквиваленти у српском језику*, Филолошки факултет у Београду, ментор Тијана Ашић (2020).
19. Невена Вељковић, *Метафора и метонимија као механизми творбе речи у француском језику*, Филолошки факултет у Београду, ментор Тијана Ашић (2020).
20. Смиља Горчић, *L'Évaluation formative de la médiation écrite en FLE au niveau universitaire – l'exemple de la Faculté des lettres (département de linguistique romane et communication interculturelle) à l'Université d'État (Moldavie)*, Филолошки факултет у Београду, ментор Љиљана Ђурић (2021).

УЧЕШЋЕ НА МЕЂУНАРОДНИМ И ДОМАЋИМ НАУЧНИМ СКУПОВИМА

До избора у звање ванредног професора (22. 12. 2020.) др Татјана Самарџија учествовала је на следећим научним скуповима :

1. The 10th International Conference *Cognitive Modeling in Linguistics*, Bečići, September 2008. („Space and Time in Narrative Relative Clauses“).

2. Научни скуп *Études françaises en Serbie* одржан на Филолошком факултету Универзитета у Београду, новембар 2008. („Enseignement du français et théorie du prototype“).
3. Трећа међународна конференција Института за стране језике (ICIFL3) и Трећа међународна конференција о интеркултуралној комуникацији, одржана у хотелу „Плажа“, Херцег Нови, јуна 2009. („You and Thou: Rude or Respectful? : V/T Forms of Personal Pronouns“),
4. Међународни научни скуп 40. *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, септембар 2010. („Глаголски прилози садашњи говорећи и одговарајући у Новом завету Вука Караџића и њихови еквиваленти у оригиналном тексту и неким француским преводима“).
5. Међународни научни скуп 41. *Научни састанак слависта у Вукове дане* одржан на Филолошком факултету Универзитета у Београду, септембар 2011. („Иво Андрић и америчка књижевност: мотив белине у Проклетој авлији и Моби Дику Хермана Мелвила“).
6. Међународни научни скуп *Cognitive Modeling in Linguistics*, Крф, Грчка, септембар 2011. („Politeness in Prayer: T-V Distinction in Religious Discourse“).
7. Међународни научни скуп *Les études françaises aujourd'hui*, Београд, Филолошки факултет Универзитета у Београду, новембар 2011. („Les perspectives temporelles et narratives dans La carte et le territoire de Michel Houellebecq“).
8. Научни скуп *Француске студије данас*, Нови Сад, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, новембар 2012. („Participes présents et adjectifs déverbaux dans les Confessions de Jean-Jacques Rousseau“).
9. Научни скуп *Примењена лингвистика данас* (ALT 4), Филолошки факултет Универзитета у Београду, октобар 2012. („Particip prezenta u Ispovestima ŽanŽaka Rusoa“).
10. Међународни научни скуп *Dire, écrire, agir en français* (DEAF 2), Крагујевац, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу, 8. и 9. новембар 2013. („Apposition ou attribut libre : cas du participe présent“).
11. Међународни научни скуп *Наука и савремени универзитет* 3, одржан на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, новембар 2013. („Месијанство науке у романима Мишела Уелбека: патња, бесмртност и самоћа“).
12. Међународни научни скуп *Les études françaises aujourd'hui*, 7. и 8. новембра 2014. године на Филолошком факултету у Београду („Participe présent postposé à un SN: épithète ou prédicat.“).
13. Међународни научни скуп *Écriture formelle, contrainte, ludique : l'Oulipo et au-delà*, од 29. до 31. октобра 2015. на Свеучилишту у Задру („Les prédications secondes participiales dans *La Vie mode d'emploi*“).
14. Међународни научни скуп *Etudes françaises aujourd'hui: Tradition et modernité* 13. и 14. новембра 2015. на Филозофском факултету у Нишу („Le participe présent en français scientifique“).
15. Међународни франкофони научни скуп *Francontraste*, од 8. до 10. априла 2016. на Филозофском факултету у Загребу („L'adjectif déverbal dans les textes scientifiques en français“).
16. Међународни научни скуп *Les séquences figées : des propriétés linguistiques à l'enseignement en FLE*, одржан 13. и 14. октобра 2016. године на Универзитету Западне Бретање (Université de Bretagne Occidentale) у Бресту. Два излагања: „Les collocations à

adjectif déverbal en français scientifique : aspects syntaxiques et sémantiques“ и „La présence des unités polylexicales en *disant* dans les discours institutionnels“.

17. Међународни научни скуп *Etudes françaises aujourd'hui: Dire, écrire, agir en français*, одржан 3. и 4. новембра 2017. на ФИЛУМ-у у Крагујевцу, („Les adjectifs déverbaux contexte-dépendants en français de spécialité“).

18. Научни скуп *Rencontre des linguistes suisses et serbes* (Сусрети швајцарских и српских лингвиста), 20. и 21. јуна 2017. на Филолошком факултету у Београду („Gérondif : approche (con)textuelle“).

19. Међународни лингвистички скуп *Lenguaje figurado y competencia interlingüística* на Универзитету у Гранади, од 9. до 11. октобра 2017. („Le rôle du contexte de spécialité dans le figement des participes présents *concernant, considérant* et autres“).

20. Округли сто *Језик, књижевност, музика : поезија и музика Боре Ђорђевића*, одржан у Андрићграду 7. јула 2018. („Постоји једно острво – љубав у поезији Боре Ђорђевића и романима Мишела Уелбека“).

21. Међународни научни скуп *Études françaises aujourd'hui*, одржан 9. и 10. новембра 2018. на Филолошком факултету у Београду, („Gérondif de concomitance et/ou gérondif repère temporel : le cas de *tout en V-ant*“).

22. Међународна научна конференција *Културе, речи, религије (CLIMB VII)*, Београд, Филолошки факултет Универзитета у Београду, мај 2019. („Преводни еквиваленти библијских идиоматских израза са лексемама утроба, бедра и бубрези“).

23. Научни скуп *Савремени роман — modern novel*, Андрићград, 30. јуна 2019. („Између патње и равнодушности: мушкарац у роману Серотонин Мишела Уелбека“).

24. Научни скуп *Кратке књижевне форме*, одржан 24. и 25. јула 2020. преко платформе ZOOM у организацији Андрићевог института у Андрићграду („Од Соломонових пословица до Христових парабола“).

25. Научни скуп *Сан о граду IV* одржан 11. септембра 2020. године преко платформе ZOOM у организацији Андрићевог института у Андрићграду („Природа и цивилизација у *Могућности острва* и *Карти и територији* Мишела Уелбека“).

26. Међународни научни скуп *Études françaises aujourd'hui* одржан на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду 24. и 25. октобра 2020. („C'est quoi, le en du gérondif ?“).

27. Научни скуп *Андрић и религија* одржан 4. и 5. децембра 2020. преко платформе Zoom у организацији Андрићевог института у Андрићграду. („Сто година касније: саблазан у Андрићевом „Писму из 1920. године“).

Од избора у звање ванредног професора (22. 12. 2020.) др Татјана Самарџија учествовала је на следећим научним скуповима:

1. Научни скуп *Андрић у преводу* одржан у Андрићграду од 24. до 26. септембра 2021. („Српски и француски партиципски облици у оригиналу и преводу 'Приче о везировом слону' и 'Разговора с Гојом'“).

2. Међународни научни скуп *70 година изучавања романских култура, језика и књижевности на Филозофском факултету Универзитета у Сарајеву* одржан 3. и 4. децембра 2021. („L'enseignement du gérondif à l'université : domension con(n)textuelle des configurations sémantiques“).

3. Међународна научна конференција *Сеобе од антике до данас. Прометеј 021: од агона до прогона*, одржана на Филозофском факултету у Новом Саду 16. и 17. септембра 2022. („From Moby Dick to the Titanic: Prometheus in *Moby Dick* and in *The Magic Mountain*“).
4. Научни скуп *Актуелна питања морфосинтаксе српског језика* одржан у Андрићграду од 7. до 9. октобра 2022. („Футурски презент на уз- у Даничићевом преводу Петокњижа и његови француски и енглески еквиваленти“).
5. Међународни научни скуп *Les Études françaises aujourd'hui*, одржан на Филолошком факултету у Београду 4. и 5. новембра 2022. („Gérondif et participe présent en coordination?“).
6. Међународни научни скуп *Les langues, les littératures et les cultures françaises et slaves en contact et en divergence* одржан 16. децембра 2022. („Le ne explétif et la traduction serbe des conjonction temporelles de postériorité avant que et jusqu'à ce que“).
7. Међународни скуп *Francontraste : Conceptualisation, contextualisation, discours* одржан на Филозофском факултету у Загребу од 26. до 28. октобра 2023. („Valeurs circonstancielles temporelles de tout + gérondif initial“).
8. Међународни научни скуп *Études françaises aujourd'hui* одржан на Филозофском факултету у Нишу 3. и 4. новембра 2023. („Propositions relatives en français de spécialité“).
9. Светски конгрес француске лингвистике (*Congrès Mondial de Linguistique Française*), одржан од 1. до 5. јула 2024. године у Лозани, Швајцарска („Les déterminants dans les circonstants d'atmosphère construits avec la préposition par“).
10. Шеста међународна конференција *LSPBG2024. Језик струке и науке: приступи и стратегије*, одржана 26. и 27. септембра 2024. на Филозофском факултету у Београду. („Перифрастичне релативне реченице у француском језику науке“).
11. Научни скуп *Graphé. Le chemin de Damas*, одржан 13. и 14. марта 2025. на Универзитету Артоа, одељење у Арасу (Université d'Artois, pôle d'Arras). („Deux Saüls et Samson : ambiguïtés de l'aveuglement“).

БИБЛИОГРАФИЈА ДР ТАТЈАНЕ САМАРЦИЈЕ

СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА ДР ТАТЈАНЕ САМАРЦИЈЕ ОБЈАВЉЕНИХ ОД ПРВОГ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА (6. 05. 2009. ГОД.) ДО ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА (22. 12. 2020. ГОД.)

Уџбеници, монографије

Le bon mot - Prevodenje tekstova sa srpskog na francuski sa gramatičkim objašnjenjima, Београд: Филолошки факултет у Београду, 2019, 315 страна, у коауторству са Brigitte Mladenović (ISBN 978-86-6153-545)

Чланци у научним и стручним часописима и зборницима радова

„Enseignement du français et théorie du prototype“, *Филолошки преглед*, XXXVI, 2, Београд, 2009, 223–235 (ISSN0015-1807).

„Глаголски прилози садашњи *говорећи* и *одговарајући* у Новом завјету Вука Караџића и њихови еквиваленти у оригиналном тексту и неким француским преводима“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 40/1, Београд: МСЦ, 2011, 543–556 (ISSN 0351-9066).

„Le temps et l'espace dans les propositions relatives postposées et temporelles antéposées“, *Филолошки преглед*, XXXIX, Београд, 2011, 69–89. (ISSN 0015-1807).

„Иво Андрић и америчка књижевност: мотив белине у *Проклетој авлији* и *Моби Дику* Хермана Мелвила“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 41/2, Београд: Међународни славистички центар, 2012. 451–469. (ISSN 0351-9066).

„Les perspectives temporelle et narrative dans la carte et le territoire de Michel Houellebecq ». Зборник са IV међународне конференције „Les études françaises aujourd'hui“ одржане у Београду 10. и 11. новембра 2011, *Les études françaises aujourd'hui*, Београд: Филолошки факултет, 2012, 237–247. (ISBN 978-86-6153-115-6).

„Партицип резента у *Исповестима* Жан-Жака Русоа“, *Примењена лингвистика* 13, 2012, 153–166 (ISSN 1451-7124).

„Participes présents et adjectifs déverbaux dans les Confessions de Jean-Jacques Rousseau.“ *Годишњак Филозофског факултета*, 2013, XXXVIII, 3, 45–53 (ISSN 0374-0730).

„You and Thou: Rude or Respectful? (V/ T Forms of Personal Pronouns)“. *Across Languages and Cultures*, зборник са међународне конференције, Херцег Нови, од 4. до 6. јуна 2009, 2013, 633–641.

< <http://www.isj.ucg.ac.me/Publikacije/Accross%20Languages%20and%20Cultures.pdf> >
(ISBN 978-86-85263-10-1)

„Politeness in prayer : T-V distinction in religious discourse“, In: Solovyev V., Polyakov V.(ur.), *Text Processing and Cognitive Technologies : Cognitive Modeling in Linguistics : Proceedings of the XIII International Conference* (зборник радова са међународне конференције *Cognitive Modeling in Linguistics*, Krf, од 22. до 29. септембра 2011), Kazanj : Kazan State University Press, 2013, 177–179.

„Apposition ou attribut libre: cas du participe présent“, У: Ашић, Тијана (ур.). *La langue et la littérature à l'épreuve du temps* : зборник радова са II међународног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (8-9. XI 2013), Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2013, 233-247.(ISBN 978-86-85991-56-1).

„La phrase participiale entre littérature et peinture“, *Филолошки преглед*, 2014, XLI/ 2, 47–64. (ISSN 0015-1807).

„Месијанство науке у једном роману Мишела Уелбека: љубав, смрт, самоћа“. У: Димитријевић, Бојана (ур.). *Тематски зборник радова [са трећег међународног научног скупа Наука и савремени универзитет, 2013]. [Том 3], Савремене парадигме у науци и*

научној фантастици, (Библиотека Научни скупови, том 3). Ниш: Филозофски факултет, 2014, 300-319 (ISBN 978-86-615-3293-1).

„Participe présent postposé à un SN: épithète ou prédicat?“, U: Vinaver-Ković, Milica i Stanojević Veran (ur.). *Les études françaises aujourd'hui* (2014). Belgrade: Faculté de Philologie de l'Université de Belgrade, 79–96.(ISBN 978-86-615-3293-1)

„Les prédictions secondes participiales dans La Vie mode d'emploi“, U: Vanda Mikšić (ur.). *Entre jeu et contrainte: pratiques et expériences oulipiennes: actes du colloque international « Écriture formelle, contrainte, ludique : l'Oulipo et au-delà »*, 29–31 octobre 2015, Université de Zadar. Zagreb: Meandar media, 2016, 179–194 (ISBN 978-953-334-3).

„Le participe présent en français scientifique.“ *Француске студије данас : Традиција и модерност*. Ниш: Филозофски факултет Универзитета, 2016, 49–63 (ISBN 978-86-7379-417-4)

„L'adjectif déverbal dans les textes scientifiques en français“. У: Pavelin Lešić, Bogdanka (ur.). *Francontraste 3 : structuration, langage et au-delà. T. 2, Sciences du langage : [actes du Colloque Francontraste 2016, troisième colloque francophone international de l'Université de Zagreb, 8-10 avril 2016]*. Mons: CIPA, 2017, 347–362 (ISBN 987-2-930200-79).

„Les adjectifs déverbaux contexte-dépendants en français de spécialité“, *Наслеђе* 40, 2018, 225-240 (ISSN 1820-1768).

„Le rôle du contexte de spécialité dans le figement des participes présents concernant, considérant et autres“. У: Pamies, Antonio, Balsas Isabel M., Magdalena Alexandra (ur.). *Lenguaje figurado y competencia interlingüística (I) : aspectos teóricos*, (*Interlingua*, 193). Granada: Editorial Comares, 2018, 115–129 (ISBN 978-84-9045-691-0).

„Постоји једно острво – љубав у поезији Боре Ђорђевића и романима Мишела Уелбека“, У: Ковачевић Милош (ур.), *Језик, књижевност, музика: поезија и музика Боре Ђорђевића, (радови са округлог стола одржаног у Андрићграду 7. јула 2018)*, (Одјелење за српски језик, Одјелење за књижевност, Библиотека Добитници Андрићеве награде, књ. 1). Вишеград, Андрићград: Андрићев институт, 2018, 165–193 (ISBN 979-99976-21-33-7).

„L'Identité diachronique d'un culturème: Prométhée dans la littérature française“. У: Ковачевић Милош, Петковић Јелена (ур.), *Српски језик, књижевност, уметност*. Зборник радова са XII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (27–28. X 2017), Крагујевац, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 2018, 327–340 (ISBN 987-86-80796-24-6).

„Платонова Гозба као интертекст у Уелбековој Могућности острва“. У: Емир Кустурица и др. (ур.). *Гозба и књижевност: зборник радова*. (Библиотека: Научни скупови Одјелења за књижевност, књ. 14). Андрићград-Вишеград: Андрићев институт, 2019, 163–193 (ISBN 978-99976-21-56-6).

„Types d’adjectifs déverbaux en français de spécialité“, *Le français moderne*, 87 (2), 2019, 226–241. (ISSN 0015-9409)

СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА ДР ТАТЈАНЕ САМАРЦИЈЕ
ОБЈАВЉЕНИХ ОД ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА, 22. 12. 2020. ГОД.

Радови објављени у научним часописима:

1. „English, French and Serbian translations of biblical phrasemes with *beten*, *meeh* and *racham*“. *ЛИК : часопис за литературу и културу* 6.10, 2020, 51–90 (ISSN 2303-8640), doi.org/10.18485/ai_lik.2020.6.10.3 **M52**
2. „Текстуални конектори као елементи прагматичке компетенције у настави француског као страног језика“, *Наслеђе* 47, 2020, 147–166 (ISSN 1820-1768), у коауторству са А. Васиљевић. **M24**
3. „C’est quoi, le *en* du gérondif?“ *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*, 46.2, 2021, 129–156 (ISSN 0374-0730). **M51**
4. „Le gérondif dans La Peau de chagrin et ses correspondants serbes“, *Филолошки преглед* 48, 2021, 123–152. **M51**
5. „Les déverbaux composés en *-disant* : étude diachronique“, *Études diachroniques* 2, 2024, 161–187 (у коауторству са Ф. Тортераом). **M51**
6. „Le ne explétif et les équivalents serbes des conjonctions temporelles de postériorité *avant que* et *jusqu’à ce que*“, *Philologia Mediana* 16, 2024, 817–836 (ISSN 2620-2794). **M51**
7. „Propositions relatives en français scientifique“, *Facta Universitatis. Series: Linguistics and Literature* 22.2, 2024, 317–332, <https://doi.org/10.22190/FULL240512026M>, у коауторству са М. Мирић. **M51**

Радови објављени у зборницима радова:

1. „La triple castration dans *Sérotonine* de Michel Houellebecq“, У: Александра Вранеш (ур.). *Савремени роман*, зборник радова са научног скупа одржаног 30. јуна и 1. јула 2019. у Андрићевом институту, (Библиотека Научни скупови Одјељења за књижевност. Коло: Зборници радова, књига 16). Андрићград-Вишеград: Андрићев институт, 2020, 71–97 (ISBN 978-99976-21-69-6). DOI: 10.18485/ai_savremeni_roman.2020.ch6 **M44**
2. „Les configurations sémantiques du gérondif revisitées“. *Izričajna pragmatika i analiza diskursa : izazovi primjene = La pragmatique énonciative et l’analyse du discours à l’épreuve de l’application*, zbornik radova sa znanstvenoga skupa / Actes du colloque « Rencontres francophones 2019 : Pragmatique énonciative et l’analyse du discours à

- l'épreuve de l'application », Sveučilište u Zadru, 7–9 svibnja 2019, Zadar: Morepress, 2021, 36–68 (ISBN 978-953-331-331-3). **M33**
3. „Progression thématique linéaire : le cas des relatives narratives“. *Izričajna pragmatika i analiza diskursa : izazovi primjene = La pragmatique énonciative et l'analyse du discours à l'épreuve de l'application*, zbornik radova sa znanstvenoga skupa/ Actes du colloque « Rencontres francophones 2019 : Pragmatique énonciative et l'analyse du discours à l'épreuve de l'application », Sveučilište u Zadru, 7–9 svibnja 2019, Zadar: Morepress, 2021, 69–97 (ISBN 978-953-331-331-3). **M33**
 4. „From Solomon's Proverbs to Christ's Parables“, У: Александра Вранеш (ур.). *Кратке књижевне форме : зборник радова са научног скупа одржаног 24. и 25. јула 2020. у Андрићевом институту. (Библиотека Научни скупови Одјељења за књижевност. Коло: Зборници радова, књига 20). Вишеград: Андрићев институт, 2021, 97–134 (ISBN 978-99976-21-83-2). **M44***
 5. „Сто година касније: религијски аспекти у Андрићевом 'Писму из 1920. године'“, У: Александра Вранеш (ур.). *Андрић и религија : зборник радова са научног скупа одржаног 4. и 5. децембра 2020. у Андрићевом институту. (Библиотека Научни скупови Одјељења за књижевност. Коло, Зборници радова; књ. 21). Вишеград: Андрићев институт, 2021, 75–118 (ISBN 978-99976-21-75-7). **M44***.
 6. „Српски и француски партиципски облици у оригиналу и преводу 'Приче о везировом слону' и 'Разговора с Гојом'“, У: Александра Вранеш (ур.). *Андрић у преводу: зборник радова са научног скупа одржаног 24-26. септембра 2021. у организацији Андрићевог института. (Библиотека: Научни скупови Одјељења за књижевност. Коло : Зборници радова; књ. 25). Вишеград: Андрићев институт, 2022, 121–159 (ISBN 978-99976-21-97–9). **M44***
 7. „L'enseignement du gérondif à l'université : Dimension contextuelle des configurations sémantiques“, У: Едина Спахић и др. (ур.). *70 godina Odsjeka za romanistiku*, зборник радова међународног скупа одржаног онлајн, децембра 2021. године. Сарајево: Филозофски факултет у Сарајеву, 2023, 103–117 (ISBN-13(15)978-9926-491-13-0). **M33**.
 8. „Футурски презент на УЗ-у Даничићевом преводу Петокњижја и његови француски и енглески еквиваленти“, *Актуелна питања морфосинтаксе српскога језика*, Андрићград : Андрићев институт, 2023, 131–169 (ISBN 978-99976-89-14-6). **M44**
 9. „Gérondif et participe présent en coordination?“, У: Татјана Самарџија и др. (ур.). *Les études françaises aujourd'hui* (2022), Београд: Филолошки факултет, 2024, 65–88. **M14**
 10. „From Moby Dick to the Titanic: Prometheus in *Moby Dick* and in *The Magic Mountain*“, У: С. Вукадиновић и др. (ур.). *ПРОМЕТЕЈ 2021: ОД АГОНА ДО ПРОГОНА. Сеобе од антике до данас 2*. Нови Сад: Центар за историјска истраживања / Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, 2024, 159–175 (ISBN 978-86-6065-838-0). **M14**

11. „Les déterminants dans les circonstants d’atmosphère construits avec la préposition par“, *Actes du Congrès Mondial de Linguistique Française 2024*, SHS Web of Conferences 191, 12011, EDPSciences, 2024 (ISSN 2416-5182, ISSN électronique: 2261-2424), у коауторству са: Т. Ашић, М. Симовић и Ф. Тортераом. **M14**
<https://doi.org/10.1051/shsconf/202419112011>.

ПРЕГЛЕД И ОЦЕНА НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА ДР ТАТЈАНЕ САМАРЦИЈЕ

У овом прегледу осврнућемо се на радове које је др Татјана Самарција објавила у претходном изборном периоду. Ови радови обухватају истраживања из неколико лингвистичких области, а то су: синтакса, семантика, текстуална лингвистика и теолингвистика.

Синтаксичка и семантичка истраживања Т. Самарције усмерена су, пре свега, на проучавање функционисања партиципа презента и герундива у француском језику. Рад „**C’est quoi, le *en du gérondif*?**” разматра спорно питање статуса морфеме *en* у структури француског герундива. Контрастирајући примере употреба партиципа презента и герундива у истом текстуалном окружењу, ауторка показује да је основна семантика предлога *en* као конститутивног елемента герундива – и даље активна. По Татјани Самарцији, опозиција између мономорфематског и биморфематског приступа герундиву може се превазићи синтетичким приступом који облику *en* признаје статус предлога, при чему је његово значење знатно ослабљено поодмаклом граматикализацијом. Ауторка предлаже да се значење герундива описује као синтеза основне семантике предлога *en* (значење стапања и односа садржалац/садржина) и аспектуалне семантике партиципа презента (несвршени аспект). Захваљујући синтези ових семантичких својстава, процес означен герундивом може временски и логички интериоризовати процес изражен главним предикатом, који му је синтаксички надређен. Чланак „**Српски и француски партиципски облици у оригиналу и преводу 'Приче о везировом слону' и 'Разговора с Гојом'**“ представља кандидаткињин допринос традуктологији, истраживању Андрићевог дела и компаративном изучавању француских партиципских облика и њихових еквивалената у српском језику. Реч је о двосмерној анализи: с једне стране, разматрају се француска преводна решења појавница српског глаголског прилога садашњег и прошлог у анализираној приповеци и есеју; с друге стране, ауторка испитује које су све структуре у оригиналу, поред глаголских прилога, преведене француским герундивом и партиципом презента. Из овог поређења изворника и превода двају текстова проистиче важан закључак да и герундив и апозитивни партицип презента у француском покривају већину прилошких вредности оба српска глаголска прилога. Другим речима, ауторка указује на висок степен еквиваленције српских глаголских прилога са француским партиципом презента, као и из њега изведеним герундивом. У раду „**L’enseignement du gérondif à l’université: dimension con(n)textuelle des configurations sémantiques**“ ауторка презентује своје искуство у универзитетској настави када је реч о француском герундиву. У теоријском погледу, ауторка користи начела тзв. функционалне реченичне перспективе према Фирбасовој дефиницији, да би предложила тест троструке пермутације – позиционе, функционалне и комбиноване – који затим примењује на различите типове семантичких конфигурација при употреби герундива у неким романима А. Нотомб. Овде

Т. Самарџија указује на интеракцију (над)реченичног контекста и позиције герундива у односу на управни предикат. Наиме, герундивима за изражавање последице, истовремености и начина постпозиција даје статус макрореме. С друге стране, оријентисане конфигурације, којима је својствен каузални однос, позиционо су слободније, те герундив може бити и макротема и макрорема, зависно од доступности садржаја герундива у претходном контексту. Семантичким вредностима герундива у традиционалном смислу посвећен је и рад „**Le gérondif dans La Peau de chagrin et ses correspondants serbes**“, који разматра како појавнице герундива у Балзаковом роману *La peau de chagrin* тако и српске еквиваленте ових појавница у преводу Душана Милачића. Кад је реч о герундиву, ауторка утврђује статистичку учесталост појединих семантичких конфигурација герундива у Балзаковом роману, где преовлађује герундив симултаности (45 %), за којим следи темпорални герундив (21%), затим герундив који изражава узрок-услов-начин (9,3%), док су остале семантичке конфигурације много ређе. Што се тиче српских преводних еквивалената, највише је глаголских прилога садашњих (60%), затим су ту временске клаузе (12,8%), глаголски прилог прошли (8 %), напоредне реченице (8,2 %) итд. Чланак „**Les configurations sémantiques du gérondif revisitées**“ семантици герундива приступа из угла текстуалне лингвистике. Кандидаткиња овде преиспитује постојећу типологију тзв. семантичких конфигурација герундива, односно његових прилошких вредности. Полазећи од начела функционалне реченичне перспективе, која језичким јединицама приписује одређену комуникативну, односно информацијску вредност зависно од тога у којој је мери њихов садржај доступан у претходном контексту, ауторка развија тест троструке пермутације: варирајући позицију и функцију герундива и главног предиката, она утврђује да семантичке конфигурације појавница герундива зависе од: места герундива у реченици, прагматичких инференци и контекстуалне доступности информација које герундив изражава. Међутим, поред многих других резултата ове анализе, најзначајнија новина јесте утврђивање степена у ком герундиви различитих конфигурација поседују две опште семантичке карактеристике, о којима је ауторка писала у неким другим радовима. Те две карактеристике, за које је „одговоран“ предлог *en*, јесу стапање (*coalescence*) и садржавање (*contenant/contenu*). С обзиром на ове две особине, ауторка разликује три степена стапања: у првом случају, герундив и главни предикат исказују једну једину ситуацију; у другом случају, својственом тзв. оријентисаним конфигурацијама, герундив и главни предикат исказују засебне догађаје међу којима постоји јачи или слабији каузални однос; у трећем случају, који се највише удаљава од прототипа, герундив и главни предикат изражавају одвојене процесе међу којима не постоји никаква каузална веза. Коауторски рад (са Ф. Тортераом) „**Les déverbaux composés en -disant: étude diachronique**“ пружа увид у дијахроно трагање за „заједничким претком“ партиципа и девербалног придева. Рад је истовремено и допринос изучавању генезе стручне терминологије у области економије. Значај рада састоји се не само у томе што је показао да су терминогене сложенице *mieux(-)disant* и *moins(-)disant* настале знатно раније него што то наводи *Историјски речник француског језика*, него и у томе што је доказано да се у средњефранцуском и у доба Ренесансе партицип презента, девербални придев и девербална именица још увек не могу јасно разликовати ни по прихватању допуна и одредби, ни по разликовању рода и броја. На значајном корпусу, аутори показују како синтаксичко окружење утиче на механизам супстантивације партиципа презента. Овај рад је значајан и по томе што показује како један стручни термин може еволуирати под утицајем другог. У раду „**Gérondif et participe présent en coordination?**“ ауторка даје

нове аргументе за анализу герундивског елемента *en* као предлога и то на темељу бројних примера координације герундива са обликом који изгледа као партицип презента. Наиме, ако је оваква координација могућа, шта је заправо у њу укључено? Ауторка претпоставља да координација овде обухвата два партиципа презента селекционисана једним предлогом *en*, аналогно координацији два инфинитива која селекционише исти предлог. Уколико је оваква анализа тачна – а ауторка наводи више аргумената у прилог оваквој анализи – онда *en* унутар герундива располаже и данас синтаксичким и семантичким својствима која не дозвољавају да се говори о његовој потпуној граматикализацији, али такође сугеришу биморфематску анализу герундива као синтаксичке варијанте партиципа презента.

Поред партиципа и герундива, научна интересовања Татјане Самарције окренута су и другим синтаксичким структурама, чијој анализи кандидаткиња приступа и са становишта текстуалне лингвистике, Овде су у фокусу проблеми текстуалне кохезије и тематске прогресије, уз дидактичке импликације, како у општем француском, тако и у француском као језику струке. Тако, коауторски рад (са А. Васиљевић), под насловом „**Текстуални конектори као елементи прагматичке компетенције у настави француског као страног језика**” разматра дидактизацију француских дискурзивних маркера као елемента прагматичке дискурзивне компетенције. Познато је да су дискурзивни маркери средство за постизања текстуалне кохезије и кохеренције, што објашњава њихову заступљеност на различитим нивоима *Заједничког европског референтног оквира за језике*. Ауторке су, стога, пратиле како се дискурзивни маркери уводе у наставу француског као страног језика од самог почетка учења до нивоа Б2, и то на примеру уџбеничког комплета ALTER EGO+. Од везника *et* и *mais* у првом уџбенику, стиже се, у четвртном уџбенику, до бројних других маркера попут *à mon avis*, *d'après moi*, *en ce qui me concerne*, *pour moi*, *selon moi*, *d'ailleurs* и *par ailleurs*. Значај овог рада састоји се у томе што потиче наставнике да већ у раним фазама учења уводе различите дискурзивне маркере, који ученицима омогућују јасније изражавање и разумевање саговорника. Рад „**Le ne explétif et la traduction serbe des conjonctions temporelles de postériorité avant que et jusqu'à ce que**“ представља контрастивну анализу семантичких и синтаксичких услова употребе експлетивног *ne/ne* уз одређене француске везнике и њихове српске еквиваленте. Инспириран карактеристичним преводним грешкама у учењу француског језика, овај рад показује да експлетивно *ne* са везником *avant que* исказује размак између завршетка радње главне реченице и почетка радње уведене овим темпоралним везником, тј. интервал у којем радња зависне реченице није на снази. С друге стране, везник *jusqu'à ce que* има финално значење и не дозвољава никакав размак између радњи главне и темпоралне реченице, чиме се, по Т. Самарцији, објашњава изостанак експлетивног *ne*. У српском језику, првом везнику одговара везник *пре него што*, који већ садржи негацију, па је експлетивно *ne* сувишно. А како се други везник преводи српским *док*, којем семантички одговарају француски везници *tant que* и *pendant que*, експлетивно *ne* је готово неизоставно, како би се наметнуло значење антериорности при употреби везника *док*, као преводног еквивалента везника *jusqu'à ce que*, а блокирало значење симултаности. У раду „**Progression thématique linéaire: le cas des relatives narratives**“, кандидаткиња се враћа односним реченицама као синтаксичком средству остварења одређених типова текстуалне прогресије. Ауторка најпре преиспитује традиционалну дихотомију између теме и реме, и усваја Данешов и Фирбасов скаларни приступ овој проблематици. У централном делу рада, Данешова типологија текстуалне прогресије примењује се на тзв. наративне релативне реченице, које су израз тзв. обрнуте субординације. Другим речима, иако се

типови текстуалне прогресије углавном илуструју надреченичним контактом, односно комуникативном везом двеју реченица, примена ове типологије на наративне релативне реченице подразумева постојање тематске прогресије на интрареченичном нивоу. Коауторски рад (са М. Мирић), **„Propositions relatives en français de spécialité“**, бави се односним реченицама из угла текстуалне лингвистике и француског као језика струке. Анализирајући 50 научних чланака, ауторке показују да су релативне реченице знатно чешће у друштвеним наукама: 4,14 по страни, спрам 2,16 у медицини. Појединачно гледано, заменица *dont* не показује разлику у учесталости. Из угла текстуалне лингвистике, заменица *dont* посматра се с обзиром на типове текстуалне прогресије и то у тесној корелацији са синтаксичком функцијом ове заменице у односу на предикат односне реченице. Далеко најчешћа функција облика *dont* јесте функција именске допуне (део-целина). Ова функција одговара текстуалној подтематској прогресији, а у смислу текстуалне типологије одговара Адамовим дескриптивним процедурама аспектуализације и подтематизације. Далеко је ређа синтаксичка функција индиректног објекта, са обрнутим односом целина-део, где *dont* одговара дескриптивној процедури асоцијације (*mise en relation*), као и линеарне тематске прогресије.

Свој допринос србистици, теолингвистици и традуктологији кандидаткиња је дала радом **„Футурски презент на уз- у Даничићевом преводу Петокњижа и његови француски и енглески еквиваленти“**. Овде се из угла когнитивне семантике настоји објаснити футурска употреба презент глагола са префиксом УЗ-, и то на корпусу ексцерпираним из Даничићевог превода Петокњижа. Полазећи од рада Д. Кликовац о семантици предлога/префикса УЗ, ауторка показује да појавнице попут *узалушаиш/ате, уздржишш/имо/ите, узидем/еш/ете* итд. у зависним реченицама исказују услов за одржање завета – трајну и делатну верност. Овакви футурски УЗ-презенти већином одговарају хебрејском активном имперфекту и сами су по себи имперфективни, али не имплицирају завршну границу процеса, коју им споља могу наметнути перфективни процеси у другим предикацијама, посебно у главној реченици. Аспектуалну вредност ових облика ауторка је испитала поредећи их са њиховим еквивалентима у разним француским и енглеским преводима. Полазећи од компаративног истраживања Т. Ашић, у коауторском раду (са Т. Ашић, М. Симовић и Ф. Тортераом), **„Les déterminants dans les circonstants d’atmosphère construits avec la préposition par“**, са којим је учествовала на Светском конгресу француске лингвистике 2024. године, трага се за прецизним семантичким и морфосинтаксичким критеријумима који условљавају метеоролошку употребу предлога *par*. Удео кандидаткиње у раду био је да на темељу већег корпуса, који обухвата и базу Frantext, прецизно издвоји структурне моделе ове употребе. Т. Самарџија је прецизно дефинисала два морфосинтаксичка типа ових метеоролошких употреба. У првом типу, именицама са значењем јединице времена попут *journée, matinée, soir, après-midi* придружују се придеви или допуне које изражавају специфичне метеоролошке услове (*pluvieux, ensoleillé, très froid* и сл.) или календарске конструкције попут *de mai, de décembre*. У другом типу, комбинују се именице које имају посебно (*pluie, neige, vent, soleil*) или опште (*temps*) метеоролошко значење са придевима који изражавају нека додатна, углавном дескриптивна и квалификативна обележја времена (*merveilleux, céruleen, battante*). Све употребе темеље се на основној семантици предлога *par*, која подразумева јединствен, али не и прецизно локализован интервал у којем одређене метеоролошке прилике утичу на процес који се за њих везује. Овакве употребе немају за

циљ да процес актуализују у времену, већ да опис метеоролошких прилика доведу у везу са процесом.

Засебан, трећи блок радова које је Т. Самарџија објавила од избора у звање ванредног професора (12. 12. 2020) представља извесну новину у научном опусу кандидаткиње, будући да се, иако остајући у домену текстуалне лингвистике, у неколико радова ауторка бави и теолингвистичком проблематиком. Чланак „**Сто година касније: религијски аспекти у Андрићевом 'Писму из 1920. године'**” анализира Андрићев вишеслојни приказ верске мржње у Босни: 1) кроз изоловане појавнице означитеља као што су ‘Ернст Хекел’, ‘атеизам’, ‘Јевреји’, ‘Каин (и Авел)’ и сличне; 2) кроз експлицитно разобличавање верских разлика у Босни употребом лексема које исказују мржњу, гнев, насиље и нетолеранцију. Ауторка долази до закључка да само аутентично искуство сусрета са Богом резултира истинским духовним преображењем личности, које доноси мир појединцу и заједници, док, с друге стране, религија постаје инструмент верско-политичке агресије против неистомисљеника сваки пут када се сама верска институција наметне као ауторитет члановима верске заједнице и тако онемогући аутентично верско искуство. Коначно, ауторка у корену сваке идеолошке острашћености види суштинску духовну обогаћеност и нецеловитост људског бића, која проистиче из онтолошке отуђености од Бога, себе и света. Рад **“La triple castration dans *Sérotonine* de Michel Houellebecq**” припада групи радова у којима кандидаткиња прилази књижевном делу из угла текстуалне лингвистике. Ауторка у раду анализира језичка средства којима Мишел Уелбек у роману развија сложену изотопију (у Растијеовом значењу) немоћи/импотенције, као троструког проблема који мучи савременог западног мушкарца. Прецизније речено, роман развија вишеслојну анализу оног што ауторка назива троструком кастрацијом – психолошком, фармаколошком и социополитичком. Ауторка прецизно уочава понављање одређених лексичких и семантичких јединица које остварују изотопије немоћи, пораза, самоће. Она показује како писац језичким средствима слика распад појединца, породице и друштва под утицајем идеолошких мода и идеолошки мотивисаних правно-политичких мера. У чланку **„English, French and Serbian translations of biblical phrasemes with *beten, meeh and racham*”** разматра теолингвистичке аспекте преводјења библијских соматских концептуалних метафора са сродним значењима 'материца, утроба'. Ове метафоре представљају хебраизме, и стога су изазов у преводјењу Библије. Код соматских фразеологизама попут Прве Мојсијеве 43:30 или Колошанима 3:12, преводиоци се најчешће одлучују за динамичке еквиваленте (*Јосифу гораше срце од љубави према брату, обуците се... у срдачну милост*), а много ређе, разумљиво, за дословно преузимање соматизма (*Јосифу се утроба ускомешала за братом, обуците се...у милосрдна црева*). Ауторка примећује да се фраземи са три хебрејске именице групишу око два семантичка типа: РОЂЕЊЕ (нпр. *плод утробе*) и СРЦЕ, тј. ОСЕЋАЊА (нпр. *утроба јој/му се ускомешала/горела*). Коначно, она поставља питање колико се у преводу губи заменом оваквих соматских фразеологизама еквивалентима без „фигуративне компоненте“. Још један чланак који сједињује текстуалну лингвистику и теолингвистику носи наслов **„From Solomon's Proverbs to Christ's Parables“**. Реч је о текстуалној анализи свих појавница хебрејског термина *машал* 'поређење, изрека', као и њихове структурне и садржајне сличности са Христовим параболома. Ауторка разликује пет врста *машал* по дужини и садржају, утврђујући да ова библијска књижевна врста у основи подразумева модел, пример, позитиван или негативан, који има не само морални значај, него може бити и облик пророчанства. Она идентификује и значењске компоненте ових библијских изрека.

У односу на *машал*, и Христове параболе имају генеричку интерпретацију као обрасци, модели, који, за разлику од *машал*, не полазе од специфичног искуства, него од замишљене ситуације која резимира стотине и хиљаде других. Уједно, и параболa често има скривену пророчку интерпретацију. Рад има и традуктолошку димензију: ауторка је упоредила грчке, латинске, српске, хрватске, енглеске и француске еквиваленте *машал* и параболе у 33 превода Библије на ове језике. Најзад, у раду „**From Moby Dick to the Titanic: Prometheus in Moby Dick and in The Magic Mountain**“, ауторка пружа сасвим оригиналну компаративну анализу изотопије прометејства у Мелвиловом *Моби Дику* и Мановом *Чаробном брегу*. На тај начин она у овим делима открива изненађујуће наглашено присуство великог броја сродних мотива који образују изразите опозиције између изотопија снега и мора, с једне стране, и прометејске изотопије, с друге. Ове се опозиције јављају на три нивоа: тематском (појмовном), фигуративном (визуелном) и аксиолошком (квалификативно-вредносном). Ауторка закључује да снег и море у оба дела имају исту аксиолошку улогу: они оличавају надмоћ природе (и/или Бога природе) над прометејским стремљењима људске цивилизације, која оличавају капетан Ахав и Сетембрини.

Од избора у звање ванредног професора, 12. 12. 2020. године, др Татјана Самарџија истиче се не само објављеним радовима, него и учешћем на научним скуповима. Из приложене библиографије види се да је у претходном изборном периоду, тј. од избора у звање ванредног професора, Татјана Самарџија са рефератом учествовала на 11 научних скупова, углавном међународних, што посредно најбоље говори о њеним научним активностима, али и жељи да резултате својих истраживања провери пред најеминентнијим научницима из лингвистичких области којима су реферати посвећени.

Из библиографије и приложених радова јасно се види да је др Татјана Самарџија у потпуности испунила услове за избор у звање ванредног професора. Број и категорије научних радова које је кандидаткиња објавила у претходном изборном периоду у потпуности одговарају критеријумима за избор у звање ванредног професора на Универзитету у Београду прописаним Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 192/16, 195/16, 199/17, 203/18, 223/21 и 259/24). Наиме, у претходном изборном периоду др Татјана Самарџија објавила је један рад категорије М24 и пет радова категорије М51, што представља двоструко испуњен обавезни услов 3 „за сваки следећи избор у звање ванредног професора“ према поменутом Правилнику. Такође, у претходном изборном периоду, објавила је 3 рада категорије М33 (минимални услов је 1 објављен рад ове категорије) и 5 радова категорије М63 (М44>М63) (минимални услов је 1 објављен рад ове категорије), чиме је вишеструко испунила и обавезни услов 4 Правилника за поновни избор у звање ванредног професора. Но, битније од свега је то што су радови др Татјане Самарџије веома квалитетни и објављивани у високо категоризованим научним часописима и зборницима радова, као и то што је њима дала несумњив допринос како романистици, тако и лингвистици уопште.

Поред научног, значајан је и педагошки рад др Татјане Самарџије на Катедри за романистику Филолошког факултета у Београду. У настави на свим нивоима студија кандидаткиња се показала као врстан наставник како по својој лингвистичкој, тако и по методолошкој обавештености, по приступу проблематици коју предаје, као и по спремности да аргументовано дискутује са студентима о лингвистичким питањима која су

од значаја за овладавање француским језиком на највишем нивоу. Стога, нимало не чуди то што су њени часови међу најпосећенијим на Катедри за романистику, а висока просечна оцена којом је оцењена у студентским анкетама у претходном изборном периоду (4,67) додатно показује да је реч о наставнику кога студенти веома цене и уважавају.

У претходном изборном периоду, др Татјана Самарџија била је ментор при изради пет мастер радова, као и члан комисије за одбрану три мастер рада. Ментор је и за две докторске дисертације чија је израда у току. Тринаест пута је бирана у комисије за избор у звање у протеклом изборном периоду.

ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Пошто је детаљно прегледала конкурсну пријаву и достављену документацију, Комисија констатује да кандидат др Татјана Самарџија, у потпуности испуњава услове за поновни избор у наставно-научно звање ванредног професора за ужу научну област Романистика, предмет Француски језик, на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Комисија предлаже да се др Татјана Самарџија поново изабере у звање ванредног професора на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду 9. јула 2025.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Др Веран Станојевић, редовни професор,
Филолошки факултет, Београд
(председник Комисије)

Др Милош Ковачевић, редовни професор у пензији,
Филолошки факултет, Београд

Др Снежана Гудурић, редовни професор,
Филозофски факултет, Нови Сад